

“አብ ኣሉታዊ ዕሩቕ ናይ ታሪኽ ሰረት ክትምስርቶ ዝሕለን ናይ ቃልሲ መኻተ ወደባ፣ ዓቕምኻ ዘራቕቕ ናይ ዕብራንካ ሕዱር ሕማም ከም ዘይ-ምፍዋስ ባህጊ ዘረጋግጽ እዩ” !!!

ነጻረ ተ/መድህን - ለንደን - 17-01-2008

እዚ ከም ንኡስ ኣርእስቲ ዘልዕሎ ዘሎኹ፡ ክፋል ናይ'ቲ ዝሓለፈ ማለት ኣብ ዕለት 03/12/2007 ዝወጸ ጽሑፊይ (ህዝብን መንግስትን ኣብ ክልተ ጫፋት - ክተፋነኑ) ዝተለቃሕኩዎ መበገሲ ክተጌይ እዩ። ነዘን ዝስዕባ ሰለስተ ክፋላት እዉን ንመራጎዲ ምኽንያታተይ፡ ንመዘኻኸሪ ኣምባባይን ንዝቐረቡለይ ነቐፌታታትን መልሲ ክኾና ምእንታን፡ ኣመንጉወ. ኣቢላ ይልጥፈን ኣለኹ።

- “ብንጹርን ወሕሉልን ዝግምገም ሕሉፍ ተግባራት፣ መንነትካን ሃለቀትካን ብዘይ ምግናን ተለሊጥ ናይ ንቕድሚት ምግባራስ ዓቕምኻ ጥዕናዉን ኣላፍነታዉን ይኸዉን”።
- “ዝሰፍሖ መሰረትን ኩሉ ሸነኻዊ ብቕዓት ዘለዎ ወደባዊ ቅርጻ ዘረጋገጸ፡ መራሒ ተራ ኣብ ምጽዋት - መድሕን ሃገር ክትከዉንዉን ትበቅዕ። ሃብታም ተመክሮታት እዉን ህያዉ ኮይኑ ክቕጽልን ናብቲ ዝምልከቶ ወለዶ ብጽፋፍ ትካላዊ ኣለዎ ክሰጋገር ናይ ምስርዑ ዓቕምታት ተጥሪ”።
- “ብዘይካዚ ኣገባብዚ ተሰጊሩ ክግበር ዝሕለን ወደባን ስረሐትን፡ ካብ ናይ ባህግን ድልዩትን ኣብ ጽሑፍ ዝሰፈረ ምቕር ቃላት ካብ ምጅን ኣሊፉ ግዜ ዘባኸን፡ ተግባር ዘይተሓወሶ ዘገምታዊ ቅህመት እዩ”።

ልክዕዩ፡ ዝተዋሳእካሎም ተመክሮታት እንተስ ይጥዓዩ እንተስዉን ይሕመቑ ብብቕዓት ተመዚኖም ምስ ዘይግምገሙ፡ ዘዝሓለፉ ዓባቢጥካ ኣብ ጋህሲ ምድርባይ ልምዲ እንተ ተወሲዱ፡ ሀ, ሁ... ናይ ነፍስ ቅንጻላ መርዚ ኣብ ኣካላትካ ከም ምዝራእ እዩ። ከምዚ ዝዓይነቱ ናይ ኣሰራርሓ ልምዲ ዘተኣታተወ ወደብ ወይ ፖርቲ፡ ናይ ተሓታትነት ኮነ ግሉጽነት ባህርያት ፈጸሙ የባድም። እቶም ኣብ ወሽጡ ዝዋስኡ መሰረታት፣ ካድራት ኮኑ መሪሕነት ናይ ምትእምማንን ምክብባርን መንፈስ ማሕሚሖ፣ ሓደ ነቲ ሓደ ክዉንጅሎን ከነኣእሶን ይጅምርጥ፡ ናይ ጉዕዞኦም ንጹር ራእይ ደብዚዙ፣ ቡብዝመስለካን ከከም ዝተረደኣካን ተበግሶታት ናይ ስራሕ ትወስድ። መሓወር ናይ'ቲ ወደብ ይምሽምሽ ብዕልግና ኸኣ ይስዕርር። ክሳብ ክንዲ ኣየናይ ተባዓት መሰረታትን ፈላግት ገለ ኣባላት መሪሕነትን ዘማእከለ ወደባ እዉን እንተ ኾነ፡ ተራኦምን ግዴኦምን ኣብቲ መጥመሪ ዘይብሉ ጋሕማጥ ወደብ ተበሊሎ'ዩ ዝሃሰስ።

ጥዕና ዘሎዎ ኣወዳድባ ወይ ወደብ፡ ኣብ ደየብትን ማዕበልትን መድረኻት ዝተዓጸጸ፡ ዘይዛባዕ ወትሩ ከተትብደ ዝሓትት ተነቃፊ መሳርሒ'ዩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ወደብ ወይ

ፖርቲ ናይ ሓጺርን ነዊሕን መደባቱ ብብቕዓት ዘሰላስል፣ ነጻብራቕ ብሓባራዊ መንፈስ ዘትከለ መሪሕነትን ብዘዩወላወል መትከላዊ ጽንዓት ዝተማእከለን እዩ። ተሓላቕትን ምስጢር ዓቕርትን ናይቲ ወድብ ወይ ፖርቲ፣ ወሱናትን ምሩጻትን እንተ ኸይዮም፣ ናይ ሓባር መሪሕነት የልቦን፣ ናይ ግዜ ጉዳይ ደኣሎምበር ዝሓየለ ንዝደኸመ ወይ ዝሓየለ ንይዕንቅፋትዩ ዝበሎ ይወሕጦን ይቕንጽሎን። ብሃገር ደረጃ ክምዘን እንከሎ ኸአ መሰረታዊ መሰላትን ክብርታትን ዜጋታት ይጠሓሱ፣ ሃገር ብፍርህን መግናሕትን ትሸቕረር፣ ዜጋታት ናይ ሕልና እሱራት ኮይዮም ዒሕ እናሉ ኣብ ትሕቲ ምሕረት ዘይብሉ ፈላጽ-ቆራጽ ስርዓት ይደሃኹ።

ህዝባዊ ግንባር ነተን ኣብ ሜዳ ኤርትራ ዝነበራ ወድባት ጸራሪጋ፣ ንበይና ሽግ ወሊዓ ናይ ነጻነት ብስራት ድሕሪ ምብሳራ፣ ብኡ-ንብኡ ሃገራዊ ተንከፍ ወሳኔታት ኣብ ንኡስ ዕድሜኣን ስንኩፍ ሃገራዊ ዓቕምናን፣ በዘም ዝስዕቡ ጀመረት፡- ኣቕዲማ ናይ ህዝባዊ ግንባር ሰራዊት ኣርማ ዝነበረት ናይ መላእ ሃገር ባንዴራ ኮነት፣ ቀጻላ ሃገራዊ ተንከፍ ዝኾነ ሃገራዊ ኣገልግሎት ብዝብል ስያሜ ሓይላ ብምድላብ ምስ ኅረባብቲ ሃገራት ምርጻም ኮነ ምስ ቁምታ ዝሓዘትሎም ዜጋታት ኣብ ምቕንጻል ጸመደት። ኣብዚ ኣይተሓጽረትን ገንዘብ (ባጤራ) ብናቕፋ ዝብል ስያሜ ተሓትመ። ንጸቢብ ወድባዊ ልዕልና ዘማዕርግ፣ ኩሉ ምስ ህዝባዊ ግንባር ዝተኣሳሰር ታሪኻት ብደረጃ ሃገር ክትጥቀመሉ ተበገስት። መንግስታዊን ምምሕዳራዊን ቅርጻታታ ብኣባላት ህግደፍ ዝተዓብለለን ዝተመርሖን ኮነ።

ኣብ ነጻሽቱ ዒላታት ምንባርን ምሕንባስን ዝለመደ ዓሳ፣ ወቅያኖስ ነይፈልጥ ከም ዝብሉዎ፣ “መንግስቲ ኤርትራ” ካብ ብደረጃ ጸቢብ ወድባዊ ኣመለኻኻታ ንላዕሊ ሓሊፋ ብደረጃ ሃገር ክትሓስብን ከተመሓድርን ኣይከኣለትን። ኣብ ዓቢ ፖሊቲካዊ ወቅያኖስ ምስ ጸቢብ ወድባዊ ኣተሓሳስባኣን ድርቅናኣን ክትሕምብስ ከኣ ፈተነት። ኣብ ገራሒ ዘይብሉ ፍኑወ ሜዳ ክትዕንድር፣ ዝነበረቶን ዘላቶን መድረኻት ኣማዕርያ ከይመዘነት ንረኣዩለይ ስምዑለይ ናይ ቁንጅናኣ መለለይ። “ህግደፍ” ብዝብል ናይ “ፖርቲ” ስም ተጠሚቓ ወጸት። ታሪኽ ህዝባዊ ግንባር ገምጊማ ኣድላዩ ነቕፌታን መኣረምታን፣ መዓርፎ ክልል፣ ምግባር ከም ነበሰ-ወንጀላ ኮይኑ ተራእዮዎ፣ ናይ ዓመታት ተመክሮኣ ብጠጥዑሙ መዛሙር ኣቃሚማ ከተቆናጅ፣ ብመስዋእቲ ህዝቢ ኤርትራ ዝመጸ ዓወት ናይ ወልቀ ጅግንነታ ፍረ ገይራ ብምርኣይ ኣይትተንክፉኒ እናለት ኣብ መግብዕባዕ ኣድሃበት። ብዝገበረቶ ናይ ነጻነት ብስራት ከምኡ'ውን ኣብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ዝጸንሐ ምትእስሳራት መሰረት፣ ኣብ ማህደር ልቢ ህዝቢ ኤርትራ ሰሊኻ ንዊሕ እዋናት ኣሸካዕለለት። ንዘዕባ ማህደር ልቢ ህዝብና ወግሖ ጸብሖ ብዘይ ንሕሲያ ከተቐሰል፣ መጽለሊኣ ዕርዲ ኣፍረሰቶ። ኩሎምቶም ሃገራዊ ሃብትና - ናይ ቃልሲ ዝና ኮነ ሃገራዊ ወነ - ጨፋሊቓ እነሆ ሃገርና ኣብ ሓደጋ ከም እትጸግሕ ገበረት።

መንግስቲ ኤርትራ ደገም ብዘገምታዊ ቅህመት ኣብ ከደት ከደት ኣፈ-ኣርክቡ ሃለዋት እያ ዘላ። ክሳብ ኣብ ስልጣን ዘላ ደኣምበር ታሪኻ ናብ መጻኢ ወሎዶታት ብጽፈት ከተመሓላልፍ ዓቕሚ የብላን። ለንቀነ፡ ፕረሲደንት ኢሳያስ ኣፈወርቂ ንዝቐረበሉ ናይ ኤርትራ ዜና ቃለ-ምሕታት - ኣብ ሃገርና ብልሽወና ከም ዘሎ ድሕሪ ምእማኑ፡ ብወልቀ ስስዔ ዝፍጠር ናይ ወልቀ-ዜጋታት ጥፍኣት ደኣምበር ናይ'ቲ ስርዓት በደል ከም ዘይኮነ ገይሩ ኣቕረቡዎ። ንብዙሓት ሃገራት ኣፍሪቃ ብብልሽወና ክኸሰን እንከሎ ኸኣ፡ ክዕረፍ ኣይክእላን እየን ይብል። ሓንትን ናይ መወዳእታን ናይ ቅንጻላ ወፈራ ግዲ ኣልያቶ ኮይኖዉን፡ ብልሽወና ከይሰስን ኣድላዩ ስጉምትታት ከም ዘድሊ ኣሚቱሎ።

... “ንብረታዊ ቃልሲ ብዓወት ዝደምደመ ክውንነታዊ ታሪኻዊ ሃገራዊ ፍናን፡ ናብ ምህናጽ ሃገር ከምኡ ኢሉ ከይቅጽል ኣመራርሓ ህግደፍ ዓንቁጽዎ”... **ጸጋይ፡ ነጋሽ**

= ሓጺር መልሲ ንኣብ ወርሒ ታሕሳስ 2007፡ [ብኣቶ ጸሃዩ ቀለታን ኣቶ ንጉሰ ኣብራሃን ዚቐረቡሉይ ናይ ሓዉሲ ነቐፌታን ወቐሳን = ጸሃዩ ቀለታ](#) ኣብ ናይ ነቐፌታ ጽሑፉ ገለ ገለ ዳርባታት እኳ እንተገበረ፡ ዝጽቡዩን ካብ ግምተይ ዘይወጽኤን ኣጸሓሕፋኡ እዩ።

እንተ [ንጉሰ ኣብራሃ](#) ግን፡ ዉሽጣዊ ነድሪኻ በጨቕ ይብሉኻ ስለ ዝነበሩ ንሚዛን ነቐፌታኻን ቀንዲ ናይ መጽሓፊኻ ምኽንያታትን ላዛ ኣስኢኑዎም። እጅጌኻ ሰብሲብካ ትጽሕፎ ዝነበርካ ኢኻ ትመስል። ጽሑፍካ ህዱእን ርትዓዉን ዘይኮነ ወስታታት ኣንጸብሪቐ። እዚ ኸኣ ኩነተ-ኣእምሮኻ ኣብ ዉሱን ተሓላቂ መንፈስ ዘድሃበ ከም ዝነበረ ርዱእ'ዩ። ናይ ሓደ ዉሱን ደቐይቕ ዕብዳን ከኣ ናይ ንሓዋሩ ዕዳ ምኻኖም ኣይትዘንግዕ። ኣብ መእተዊ ጽሑፊይ ኣስፊሪዮ ዘለኹ ስነ-ሓሳባት ኣቕሊብካሉ እንተ ኸንካ እምንቶይ ንሱ'ዩ። እናስተንተንካ ዘልዓልካዮም ናይ ታሪኽ ጎድለታት ምእንታን ከይድገሙ፡ ንኣሰራርሓና ኸኣ ዳግማይ ዕንቅፋት ንኸይኮኑ፡ ናይ መፍትሒ ሓሳባት እዩ። ንትሕዝቶ ጽሑፍካ ካብ ኩሉ ክትሸማጥጥ ተመጣጥሮ ስለ ዝነበርካ፣ እርይ ቁጽር ኣቢልካ ንምልጋቡን ምርድኡን፡ ኣሸጋሪ ነይሩ። መልክዕን ትሕዝቶን ናይ “ተቐዉሞ ዉድባት” ምስዚ ሓድሽ ዘመን ፈጺመን ክሰርሓ፡ ክወሃሃዳን ክሰርሓን ኣይክእላን እየን ምስ ዝብል ርእይቶ ኢኻ ትራጸም ዝነበርካ።

ኣብ ባርካ (ዓሌት) ይኹን ኣብ ከበሳ (መለዛናይ) ንበይነይ ፖሊቲካዊ ትምህርቲ ዝመሃርኩዎ ሰራዊት፣ ሚሊሻ ወይ ከኣ ገባሮ ኣይነበሩን። መሳርሕቲ ነይሮሙኒ፡ ብወድባዊ መምርሒ ዝተሰነዩ ከኣ'ዩ ነይሩ። [ብርግጽ ግን ተ.ሓ.ኤ. ሓባራዊ መሪሕነት ነይሩዎ ኢሊ](#)

አይመሃርኩን፤ አይነበራን ከአ። ምስቲ ሽዑ ዘሞህለልኩም ትዕዛብቲ ግን፡ ንሃገራዊ ነጻነት ምቅላስ ጽኑዕ እምነት ነይሩኒ። ሰራዊት ሓርነት ከአ ንዘንቀሎ ዕማም ከየሰላሰለ ይቆጸ ደአ ምበር፡ ዓቢ እጃም አበርኪቱዩ ዝብል ዕግበት አሎኒ። እንተተቲ አበይ ኔርካ ሽዑዑ ዘይሓበርካ ዘልካዮ፣ ሎሚ ድሕሪ 27 ዓመታት ሓቢረካኳ ክንድዚ ቆይቂን መግናሕትን ዝገበርካስ፡ አብቲ ግዜ'ቲ እንተ ትሕበርስ እንታይ ኮን ምገበርካ? ዝሓበሩ አይነበሩን ማለት እዉን አይኮነን። ኪድ ንድሕሪት፡ ታሪኽካ ተወክስ፤ ጋህሲዩ ኢልካ አይትሕለፎ።

እንተተቲ ሕቡእ አጀንዳታት ዝበልኩም እዉን አብ ኤእዋኑ አመታት ይወሃበካ ነይሩዮ፣ አየስተብሃልካን ከአ ትኸዉን። ካብቲ ብዙሕ ገለ አብነታት ንምጥዋስ - (1) አብ ራሳይ ታሪኽ ጀብሃ ንምቕባር ዝተገብረ ዕልዋ (2) አብ ሰማንያታት ንሰራዊት ጠንጢ ዝሃደመ መሪሕነት (3) ምስ መንግስቲ ሱዳን ተሻሪኹ፡ ንጹሃት ካድራት አብ ሱዳን ዘእሰረ መሪሕነት - ነዚአምሲ ሕቡአት አጀንዳታት አይኮነን ዶ ኢልካዮም?

ዝነበረ ዘጣይቕ ናይ አሰራርሓ ሚላን ስልትን እዉን እንተ አብራህኩም ዝሓሰም አይኮነን። ወድባዊ ቅርጽን ተግባራዊ ዝምድናዊ አሰራርሓን፤ ወተሃደራዊ ክሳድን ወተሃደራዊ ድሕረ-ግንባርን ዕዮታቱን፡ ዕጥቁን፤ ተራን ግደን ካድራት፤ ዝምድና መሰረትን መሪሕነትን፤ ወሽጣዉን ግዳማዉን ሚላዊ ዝምድናታትን ጽብቱን፤ ንአካዳሚካዊ ትምህርቲ ንወጻኢ ዝለኡኹ ዝነበሩ መንእሰያት፣ አተሃላልዋ ናይ “ዕዮ ፖርቲ”፣ ተሓታትነትን ግሉጽነትን . . . ወዘተ - ዘመልክቱ እዮም ነይሮም።

ትማሊ ምስ ሎሚ፣ ሎሚ ኸአ ምስ ጽባሕ ባህርያዊ ተተኻኻእቲ ስለ ዝኾና ናይ ትማሊ ታሪኽ ኩሉ ግዜ አገዳስነት አለዎ። ታሪኽ ክጽላእ የብሉን ንምንታይሲ - ትማሊ አፍደገ ናይ ሎሚ - ናይ ጽባሕ ከአ መንጻፍ ንቕሎኻ እያ። ሎሚ አብ ናይ ትማሊ ጽቡቕን ሕማቕን ተጻፍያ እያ ትብገስ። በዚ መሰረት ነቲ ዝሓለፈ ክዉንነት ብብቕዓት እንተ ዘይ መሚናዮ፡ አብ መነባብሮናን መዓልታዊ አሰራርሓናን ክሃድኑና ክነብሩ እዮም። አብ ናይ ለዉጢ ተበግሶና ኮነ ንዝማዕበሉ መድረኻት አብ ምግጣም፡ አጸገምቲ ማሕለኻታት ከም ዝኾኑዉን ዘጠራጥር አይኮነን።

ብዛዕባ ናይ ተቓወሞ ተቓወሞ (OTO) ዝብል ዝተለቃሕካዮ ዓምባኹ ናይ ቅንጻላ ፈጠራ ሓረግ፡ ስነ-ሓሳባዊ መርትዖ ዘይብሉ ንምድንጋር ዝተሃንደሰ ደርገፍገፍ እዩ ነይሩ። ጽሑፊይ ከአ ብምልኣት ዝተረዳእካዮ አይመስለንን። አብ መቓቕሮ ጽበት ዝተደብዩ መዓቕኖ ሚዛናት፡ ገፊሕ ጠመተ ክገብር ዘሎዎ አኻእሎ፡ ትሑትዮ። ከም አብ ሓደ ዕጹዉ ሳንዱቕ ዝተዓቕረ ባጤራ፡ ብርሃንዉን ዘይረአዩ ተኸለ፡ አብ ክንዲ ፍርያት፡ ናይ ግርጭት ፈልፋሊ ሰበብ ክኸዉን ናይ ግድን እዩ። ካብ ከምዚ ዝአመሰለ ፖሊቲካዊ ዓፈና ንምድሓን

ከአ፡ ተመክሮኝ ምንቃፍን ታሪኽካ ዝሕዞ ኣቕጣጫ ወናኒ ካብ ምዃንን ሓሊፉ፡ ካልእ መተካእታ የልቦን።

ንእትገብሮም ነገራት ምልኣተ-ተኣማንነትን ዕግቦትን እንተ ዘይሃልዩ፡ ዘይምጅማሩ ወይ ዘይምቕጻሉ ይሓይሽ። ተረርትን በዳህትን መድረኻት ከአ ናይ መዘናግዲ መናፈሻ ቅሱናት መዓስ ኮይኑ። ንስለ ከይንጸል ወይ'ውን እንታይ ክብሉኒ ብማለት ኣብ ዘይንጹርን ደብዛዝን ጉዕዞ፡ ተማላእተኛ ኪንካ ምቕጻል፡ ኣብ እንታይ ኮን ይወርደና፡ መዓልቦኻ ዘይፍሉጥ ብናይ ፍርሂ ሃለዋት ትቐዝን። ኣቶ ንጉሱ፡ እቶም ዘቐይቑኻ ዘሎዉ ታሪኻት፡ እኩብ ድምር ናይ ብዙሓት ታሪኻት እዮም። ስለዚ እቲ ክወገን ዝነበሮ ገልጠምጠማት ናይ ታሪኽና፣ ምንባሩኳ ዘይኮነስ እቲ ምቕጻሉዩ ዝጽላእ ዘሎ። ንስኻን ከማኻን እናጉባዕባዕኩምን እናጸረፍኩምን ብፍጹም ብርጫይ ክትምንዘዑኒ ኢልኩም ኣይትሓልኑ። ጽሑፊይ ካብቶም ዝሓለፉ (since 1989) ጽሑፋተይ ዝተሞህለሉ፡ ዝግኾኽን ዝተቐርጸን እዩ።

መሰልካን ናይ ሓባር ኣነባባርካን ምስቶም ኩሎም ደለይቲ ሰላም ሓይልታት ናይታ ሃገር ተማኸርካን ድምጽኻ ኣሞህሊልካን ጥራሕ እዩ ዝረጋገጽ። ብኣስገዳድ ዝተዓስከሩን ብጉድለተ-ተረዶ ነዚ ስልጣን ዝድግፉ ክፋላት (segments) ሕብረተ-ሰብና ከም ቀዳማይ ዕማም ተወሲዱ፡ ምሉእ ግዜኻ ሂብካ ንምስረዖምን ምወጋኖምን ጥራሕ እዩ ተሪፉ ዘሎ። ምስቲ ዋና ወራይ ዘየሎኻ ብዛዕባቲ ወራይ ክትዛረብ ግን ምስ ምንታይ ክቐጽርዩ። በብጋንታኡ ብረት ኣልዒሉ “መሰሉ” ከረጋገጽ ዝፍትን ምስ መድረኽ ኤርትራዊ ወራይ ዘይጋጠም ኣገባብ ስለ ዝኾነ፡ ንምትኸኻእ መለኽቲ ስርዓታት ዘተባብዕ ጥራሕ እዩ ክኸወን ዘኸእል። ህዝቢ ኤርትራ ንምልኪ ፈንፊኑ ብምሉእ ድምጹ ኣብ ዝኹንነሉ ዘሎ እዋን፡ ምስኡ ተመሓዚኻን ተኣሳሲርካን መቐልሕ ድምጹ ምዃን ደኣ'ምበር፡ ጠለባቱ ዘይኮኑ ጉዳያት እናጨራሕካ፡ ንጹር ሃገራዊ ርእይቶን ፍታሕን ዘይብልካ፡ ጉራማይሉ፡ ናይ ንተኣከብ ንተኣከብ ሃተሃታ፡ ሽፋን ናይ ዓመጽ ካብ ምዃን ሓሊፉ ቅዱስ ዕላማ ዘረጋገጽ ኣይኮነን ዝብል ዕግቦት ኣሎኒ። እቲ ንሃገርና ኤርትራ ዘቐመ ክፍልታት ሕብረተ-ሰብና፣ ንሃገረ ኤርትራ ጥምረትን ሓደኣዊ ሕብረትን ዝደፍእ ንጹህን ጋህድን ጉዳያት ሃገር ኣልዒሉ ንኸዝቲ ክብገስ፣ ዘናብሩዎ ዕልመናዊ ቅዋም ከጽድቕ፡ ዝጥለበሉ ዘሎ እዋን ናይ ቃራና መንገዲ ኢና ዘሎና።

ክብርን ዝኸርን ንስወኣትና !!!